

HATÁROZATI JAVASLAT

DEVIZA ALAPÚ SZERZŐDÉSEKKEL KAPCSOLATOS TÖRVÉNYJAVASLATOK TÁRGYÁBAN

Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata alapján alappal kérdőjeleződött meg a Kúria és az elsőfokú bíróságok ítélkezési gyakorlata, illetve az Alkotmánybíróság DH törvényeket érintő korábbi határozatainak uniós joggal ellentétes jellege.

Mivel az EU alapszerződések értelmében a magyar állam köteles jogszabályait az uniós joghoz igazítani, és minden szerve által biztosítani az uniós jog tényleges érvényesülését, illetve a hatékony fogyasztói jogvédelmet, és megakadályozni minden olyan magatartást, mely az uniós joggal szemben hat, a betérjesztő kéri az Országgyűlést, alkosson meg minden olyan jogszabályt, mely lehetővé teszi az EUB ítéleteinek azonnal végrehajtást és a fogyasztók számára biztosított magas szintű jogvédelmet, emellett alkalmazzák a tisztességtelen hitelezőkkel szembeni visszatartó elvet.

I. A DH-kiigazító rendszer eltávolítása a nemzeti jogból

A DH1 tv. 3.§ (1) bekezdésében foglalt megdönthetetlen- és a DH1 tv. 4.§ (1) bekezdésben szabályozott megdönthető, ám meg nem döntött vélelem kivételével a teljes DH törvény sorozatot meg kell semmisíteni a törvények keltére visszamenőleges hatállyal a jogbiztonság érdekében, ugyanis az érintett törvényi szabályozás az uniós joggal ellentétben állt.

Az Európai Unió Bírósága előtti C-26/13 ügyben a magyar Kúria által már felismert volt, hogy a 93/13 irányelv hatálya alá tartozó fogyasztói szerződések részévé váló azon általános szerződéses feltételek, melyek a devizában kirótt pénztartozás összegét deviza vételi árfolyamon, míg a fogyasztó törlesztési részletét deviza eladási árfolyamon határozza meg, az irányelv 6. cikk (1) bekezdésébe ütközőnek deklarálta. A magyar jog a 6. cikk (1) bekezdését a rPtk. 209/A.§ (2) bekezdésébe átültették.

Az irányelv 6. cikk (1) bekezdését átültető magyar jogi szabályozás teljesen egyértelmű volt:

6. cikk

(1) A tagállamok előírják, hogy fogyasztókkal kötött szerződésekben az eladó vagy szolgáltató által alkalmazott tisztességtelen feltételek a saját nemzeti jogszabályok rendelkezései szerint nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, és **ha a szerződés a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető, a szerződés változatlan feltételekkel továbbra is köti a feleket.**

A rPtk. 239.§ (2) bekezdése így szól:

Fogyasztói szerződés részbeni érvénytelenség esetén csak akkor dől meg, ha a szerződés az érvénytelen rész nélkül nem teljesíthető.

A C-26/13 ítéletet követően a Kúria a 2/2014 PJE határozat 3. pontjában¹ érintette az indexálási mechanizmus² tisztességtelenségét, míg a 2. pontjában³ érintette az egyoldalú szerződésmódosítás joga kikötésének tisztességtelenségét.

Mint láthatjuk, a Kúria a 2/2014 PJE határozat 3. pontjában a részleges semmisség esetére nézve behelyettesíteni rendelte a rPtk. 231.§ (2) bekezdésében foglalt diszpozitív normát, mely megoldást ideiglenesnek tekintett, mert már előre tudta, hogy a törvényalkotó létrehoz majd egy kógens normát, melyet minden fogyasztói szerződésbe behelyettesítenek.

Csakhogya Kúria ezzel nem csupán a 93/13 irányelv 6. cikk (1) bekezdését sértette meg, hanem a rPtk. 239.§ (2) bekezdését is. Mivel a Kúria jogegységi határozata (PJE) nem jogforrás, így annak alkalmazása akár az uniós joggal, akár a nemzeti joggal szemben nem válthat ki hatályt, arra jogforrásként hivatkozni nem lehetséges.

A nemzeti jogalkotó 2014. július 4-én elfogadta a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló a 2014. évi XXXVIII. törvényt.

¹ 3. A folyósításkor a pénzügyi intézmény által meghatározott vételi, a törlesztésekkor pedig az eladási árfolyamok (különnemű árfolyamok) alkalmazása tisztességtelen, mert ezekkel szemben nem áll a fogyasztónak közvetlenül nyújtott szolgáltatás, így az számára indokolatlan költséget jelent. E rendelkezések azért is tisztességtelenek, mert alkalmazásuk gazdasági indoka a fogyasztó számára nem világos, nem érthető, nem átlátható. A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződésekben szereplő vételi és eladási árfolyamok, mint átszámítási árfolyamok helyett az Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyama válik a szerződés részévé a Ptk. 231. § (2) bekezdésében meghatározott diszpozitív törvényi rendelkezésre tekintettel, mindaddig, amíg kógens törvényi rendelkezés nem lépett azok helyébe.

² Az EUB a C-260/18 Dziubak-ítéletben önálló fogalmat határozott meg a vételi- és eladási árfolyamok alkalmazása kapcsán. Az uniós jogban az EUB által kialakított jogi fogalmakat köteles a tagállamok alkalmazni.

³ 2. Az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződéses rendelkezés akkor tisztességtelen, ha az nem felel meg a fogyasztói kölcsönszerződésben pénzügyi intézmény által alkalmazott általános szerződési feltételekben szereplő egyoldalú szerződésmódosítási jog tisztességtelenségéről szóló 2/2012. (XII.10.) PK vélemény 6. pontjában felsorolt elveknek (egyértelmű és érthető megfogalmazás elve; tételes meghatározás elve; objektivitás elve; ténylegesség és arányosság elve; átláthatóság elve; felmondhatóság elve; szimmetria elve).

Ezen elvek alapján az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét szabályozó szerződéses rendelkezések akkor nem tisztességtelenek, ha azok a fogyasztó számára világosan és érthetően meghatározzák, hogy a hivatkozott PK véleménynek megfelelő ok-listában megjelölt körülmények változásai milyen módon és mértékben hatnak ki a fogyasztó fizetési kötelezettségére; egyben pedig lehetővé teszik annak ellenőrizhetőségét, hogy az egyoldalú szerződésmódosításra a szerződéses rendelkezések betartásával az arányosság, a ténylegesség és a szimmetria elvének érvényre juttatása mellett került-e sor.

A jogalkotó két olyan szabályt alkotott, mely összeegyeztethető az irányelvvvel. Ennek alapját az irányelv 8. cikke jelenti:

8. cikk

A tagállamok az ezen irányelv által szabályozott területen elfogadhatnak vagy hatályban tarthatnak a Szerződéssel összhangban lévő szigorúbb rendelkezéseket annak érdekében, hogy a fogyasztóknak magasabb szintű védelmet biztosítsanak.

A megdönthetetlen törvényi vélelemből⁴ fakadóan a perekben nem kell (és nem is lehet) annak ellenkezőjét bizonyítani (a per korlátjai közül kizorul), hogy az indexálási mechanizmus tisztességtelen.

A megdönthető törvényi vélelemből⁵ az következett, hogy az érintett hitelezők külön perben voltak jogosultak igazolni, hogy az általuk alkalmazott általános szerződéses feltételek nem tisztességtelenek. A hitelezők sikerrel nem tudták megdönteni a vélelmet.

A két vélelemből fakadóan nem lehet vita tárgyává tenni tehát sem perben, sem peren kívül azt a jogi tényt, hogy a hitelezők olyan szerződéses mechanizmust állítottak fel, melyek a forint gyengülése esetében a tőketartozás forintban kifejezett értéke növekszik, így a fogyasztó egyre magasabb tőke után köteles fizetni a kamatot, költséget és járulékokat, míg a forint esetleges erősödése esetében (ilyen gyakorlatilag nem történt) a hitelező egyoldalúan emeli a kamatok, költségek és járulékok mértékét. Ezzel a hitelező olyan szerződéses mechanizmust alakított ki, mely nem tette lehetővé, hogy a fogyasztó számára kedvező helyzet alakulhasson ki.

Ennél fogva a két törvényi vélelem a jogszabály hatályba lépését követően kirázta a fentiek kapcsán e jogi tények vitathatóságát.

A Bíróság állandó ítélezési gyakorlata⁶ kötelezővé tette a nemzeti bíróságok számára, hogy abban az esetben, amennyiben egy adott általános szerződéses feltétel (ászf) tisztességtelen, akkor az un. blue pencil teszt (szétválasztó elv) alkalmazásával azt vizsgálják meg, hogy az érintett semmis feltételektől megszabadított maradék tartalommal teljesíthető-e a szerződés [lásd: irányelv 6. cikk (1) bekezdés és rPtk. 239.§ (2) bekezdés szabályai]

4 3. § (1) A fogyasztói kölcsönszerződésben - az egyedileg megtárgyalt szerződési feltétel kivételével - semmis az a kikötés, amely szerint a pénzügyi intézmény a kölcsön-, illetve a lízingtárgy megvásárlásához nyújtott finanszírozási összeg folyósítására a vételi, a tartozás törlesztésére pedig az eladási vagy egyébként a folyósításkor meghatározott árfolyamtól eltérő típusú árfolyam alkalmazását rendeli.

5 4. § (1) Az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó fogyasztói kölcsönszerződés vonatkozásában vélelmezni kell, hogy tisztességtelen az annak részét képező egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötés - az egyedileg megtárgyalt feltétel kivételével -, tekintettel arra, hogy az nem felel meg:

⁶ 51 Ötödször, azt a kérdést illetően, hogy az olyan kölcsönszerződést, amilyen az alapügyben szerepel, teljes egészében meg kell-e semmisíteni, ha megállapítják, hogy az abban szereplő valamelyik szerződési feltétel tisztességtelen, hangsúlyozni kell egyfelől, amint arra a jelen ítélet 40. pontja is emlékeztetett, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése a felek közötti egyensúly helyreállítására, nem pedig a tisztességtelen feltételeket tartalmazó valamennyi szerződés semmissé nyilvánítására irányul. Másfelől a szerződésnek főszabály szerint úgy kell fennmaradnia, hogy csak a tisztességtelen feltételek elhagyása jelentsen módosulást, ha a belső jogszabályok értelmében a szerződés ilyen módon való fennmaradása jogilag lehetséges (2017. január 26-i Banco Primus ítélet, C-421/14, EU:C:2017:60, 71. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat), amit objektív megközelítésből kell vizsgálni (lásd ebben az értelemben: 2012. március 15-i Pereničová és Perenič ítélet, C-453/10, EU:C:2012:144, 32. pont).

A DH1 törvény 3.§ (2) bekezdésében foglalt kógens norma⁷ célja azonban pont az volt, hogy a perbíróságok ne folytassanak le ilyen objektív vizsgálatot, így az irányelv és a nemzeti jog rendelkezés sérelmével orvosoljanak tisztességtelenséget abból a célból, hogy a fogyasztói szerződéseket érvényben és hatályban tartsák.

Fentieknél fogva a DH1 tv. 3.§ (1) bekezdésének, és 4.§ (1) bekezdésének hatályban tartása indokolt, azonban az azon túli normarészek hatályon kívül helyezése (megsemmisítése) indokolt, ugyanis a 3.§ (2) bekezdés egyszerre sérti az uniós jogot (irányelvvél ellentétes), illetve sérti a nemzeti jogot is.

Ki lehet-e mondai megalapozottan, hogy a szerződések teljes egészükben semmisek egy törvényi rendelkezéssel?

Igen, ugyanis az az irányelv 8. cikkéből fakadóan megengedett, a fogyasztók részére magas szintű jogvédelmet biztosít. Ennek részletesebb okai az alábbiak:

- a) visszamaradó tartalom kapcsán figyelembe kell venni – és erre utalt a C-26/13 ügyben maga a kérdést előterjesztő Kúria is – hogy az a megváltozott tartalom, melyből kiesik a tisztességtelen rész – egy teljesen más jellegű szerződést jelenít meg.*
- b) Az EUB C-260/18 ügyben⁸ a Bíróság kijelentette, hogy az indexálási mechanizmustól megfosztott szerződésből már nem következik az árfolyamkockázat.*
- c) Ahogyan arra az EUB a C-118/17 Dunai-ügyben utalt, az elsődleges tárgy megváltozása révén előállott állapot hatályban tartása a szerződés novációját jelentené, melyre nincsen lehetősége sem bíróságnak, sem jogalkotónak.*
- d) A bíróságoknak és a jogalkotónak tiszteletben kell tartania a felek szerződéskötési autonómiáját.*

Amennyiben a DH1 tv. 3.§ (1) bekezdés és 4.§ (1) kivételével kivételével hatályon kívül helyezésre kerül, úgy egyidejűleg arról is rendelkezni kell, hogy a DH1 törvény tárgyi hatályába tartozott fogyasztói szerződések összessége teljes egészében semmis.

A DH1 törvényre olyan további kiigazító rendszer épült, mely teljes egészében sérti az uniós jogot a szerződésre gyakorolt hatása miatt.

⁷ 3.§ (2) Az (1) bekezdés szerinti semmis kikötés helyébe - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - mind a folyósítás, mind pedig a törlesztés (ide értve a törlesztőrészlet és a devizában megállapított bármilyen költség, díj vagy jutalék fizetését) tekintetében a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyamának alkalmazására irányuló rendelkezés lép.

⁸ 44 Ez még inkább igaz az alapügyben szóban forgóhoz hasonló olyan körülmények között, mint amelyek a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott, a jelen ítélet 35. és 36. pontjában összefoglalt információkból következnek, mégpedig, hogy amennyiben a hitelfeltevők a megtámadott kikötések semmisségére hivatkoznak, az nem csupán az indexálási mechanizmus és az árfolyamrész elhagyásához vezetne, hanem közvetetten az árfolyamkockázat megszűnéséhez is, ami közvetlenül kapcsolódik az alapügyben szóban forgó hitel devizához kötöttségéhez. Márpedig a Bíróság már megállapította, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó kikötések határozzák meg az alapügyben szereplőhöz hasonló hitelszerződés elsődleges tárgyát, így az alapügyben szóban forgó hitelszerződés fenntartásának objektív lehetősége e körülmények között bizonytalannak tűnik (lásd ebben az értelemben: 2019. március 14-i Dunai ítélet, C-118/17, EU:C:2019:207, 48. és 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

Az alábbi törvények hatályon kívül helyezése (megsemmisítése) indokolt még:

- I. a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló **2014. évi XL. törvény**
- II. az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló **2014. évi LXXVII. törvény**
- III. az egyes fogyasztói kölcsönszerződésekben eredő követelések forintba átváltásával kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló **2015. évi CXLV. törvény**
- IV. a devizakölcsönök törlesztési árfolyamának rögzítéséről és a lakóingatlanok kényszerértékesítésének rendjéről szóló **2011. évi LXXV. törvény**

Fenti öt (5) törvény a szerződések tartalmába és az érvénytelenség jogkövetkezményeibe avatkozott bele uniós jogot sértő tartalommal.

A 2011. évi LXXV. törvény hatása az volt, hogy a fogyasztók egy csekély hányada a rögzített árfolyamon tudta végtörleszteni a hitelét, azonban ez értelmezhetetlen, amennyiben az érintett szerződések semmisek. Az érvénytelenség következményeként a fogyasztók által teljesített befizetések visszakövetelésének lehetősége nem évült el, ugyanis a DH törvények jogérvényesítésre gyakorolt kizáró hatása miatt az elévülés eleve nyugszik az új törvényi rendelkezés hatályba lépéséig.

Az EUB ítélkezési gyakorlat alapján a fogyasztó jogcím nélkül maradó ellenszolgáltatásainak visszatérítése iránti igény elévülése – habár a polgári jog elvei szerint minden egyes összeg teljesítése napjától kezdődik – nem kezdődhet meg, míg a bíróság vagy a jogalkotó nem hárítja el azon akadályok összességét, mely a fogyasztó jogainak érvényesítését megnehezítették vagy kizárták.

A törvénynek így úgy kell rendezkednie, hogy az elévülés kezdő időpontja a törvény hatályba lépése, és az elévülés 10 év, mely elegendő arra nézve, hogy az érintett fogyasztók megtegyék jogérvényesítéshez szükséges lépéseiket. A hosszabb elévülési határidő meghatározását az igazolja, hogy a rendkívül nagy időmúlás miatt számos esetben olyan jogutódlások következtek (öröklés) be, melyek megnehezítik a jogok felismerését is.

II. Nemzeti Eszközkezelő Program és csődvédelem

A 2011 után bevezetett törvényi szabályozás nem a deviza alapú hitelekkel érintett esetkörre specifikált, azonban nagy számban érintette azon szerződéseket, melyek teljes semmissége miatt a fogyasztó e szerződések érvénytelensége miatt egyáltalán nem volt olyan adósnak tekinthető, aki nem teljesítette szerződéses kötelezettségét. A késedelembe esés hiánya miatt, nem lehetett olyan jogi és ténybeli helyzetet előidézni jogalkotással, mely a fogyasztó vagyonának elvesztésével, fizetési kötelezettségének jogellenes előírásával, vagy személyi-, vagyoni cselekvési szabadságának elvesztésével, korlátozással járt.

Csődvédelem:

A természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény (Are tv.) alkalmazása szempontjából az indexálást tartalmazó szerződések vonatkozásában sem az eredeti hitelezők, sem azok engedményesei nem kerülhettek olyan jogi pozícióba, akik követelést érvényesíthetnének a fogyasztókkal szemben. Ugyanis abban az esetben, ha a fogyasztó az érvénytelenség jogkövetkezményeként köteles a kapott tőkét visszaszolgáltatni, maga a hitelező – vagy jogvita esetében a bíróság – köteles méltányos részletfizetést engedni, vagy más módon elősegíteni a fogyasztó teljesítését.

Fentieknél fogva az Are tv. egyszerre sérti az uniós jogot és a nemzeti jogot. Az érvénytelen szerződések alapján indult adósságrendezési eljárások egészükben jogsértőek és már a törvény célja is az 93/13 irányelv céljától való eltérítése volt. A jogszabály olyan tárgyú módosítása indokolt, mely deklarálja, hogy semmis mindazon eljárás, ahol a fogyasztót az Are tv. hatálya alá vonták érvénytelen szerződésből nem fakadó kötelezettségeinek nem teljesítése miatt.

Eszközkezelő:

A hitelszerződésből eredő kötelezettségeiknek eleget tenni nem tudó természetes személyek lakhatásának biztosításáról szóló 2011. évi CLX. törvény hiteladósként kezelt olyan fogyasztókat, akik szerződése a szerződéskötés pillanatában is semmis volt.

Az állam által alapított egyszemélyes gazdasági társaság volt a Nemzeti Eszközkezelő Zrt, mely megszerezte a fogyasztók tulajdonát képező ingatlanokat. A vételárat a társaság a tisztességtelen hitelező felé teljesítette úgy, hogy a jelzálogjoggal biztosított hitelezőnek egyébként nem is volt jogcímmel rendelkező követelése az adóssal szemben, és a semmis kölcsönszerződést nem is lehetett zálogjoggal biztosítani.

Az olyan törvény, mely az irányelv sérelmével a fogyasztó terhére kötelmet hoz létre semmis szerződés hatályban, érvényben tartásával, az uniós jogot súlyosan sérti.

Hatályon kívül helyezendő egyéb jogi normák:

A Nemzeti Eszközkezelő Programban részt vevő természetes személyek otthonderemtésének biztosításáról szóló 2018. évi CIII. törvény uniós jogot sértő módon avatkozott bele a fogyasztók kötelmi jogi- és dologi jogi jogviszonyaikba.

Elsőként a jogalkotó az irányelv 6. cikk (1) bekezdése megsértésével érvényessé nyilvánított érvénytelen szerződéseket, másfelől a 7. cikk (1) bekezdésének sérelmével a tisztességtelen hitelezők felé nem a visszatartó erőt alkalmazta, hanem az EU jogrendjének sérelmével tiltott vagyoni előnyt juttatott.

A Nemzeti Eszközkezelő Programmal valójában a jogalkotó megfosztotta tulajdonától a fogyasztót.

A Nemzeti Eszközkezelő Programban részt vevő természetes személyek otthonteremtésének biztosításával kapcsolatos egyes szabályokról szóló 274/2018. (XII. 21.) Korm. rendelet is hatályon kívül helyezendő.

A Nemzeti Eszközkezelő Zrt nem lehetett egyetlen ingatlan tekintetében sem tulajdonos, sem vagyonkezelő. Használati (bérleti) díjat sem szedhetett. A fogyasztói szerződések semmisségéből fakadó, Nemzeti Eszközkezelő Zrt működésével kapcsolatos összes kárt a magyar államnak kell megtérítenie.

A jogbiztonság igénye azt indokolja, hogy a jogalkotó az összes fogyasztó és Nemzeti Eszközkezelő Zrt közötti ingatlan átruházására és használatára vonatkozó szerződést semmisnek nyilvánítsa és az eredeti jogi és ténybeli állapot helyreállítását rendelje el.

Kivételes esetben azon jogi tényekre is ki kell terjedjen az in integrum restitutio, amikor valaki az ingatlan-nyilvántartásban bízva, ellenérték fejében szerzett. A jóhiszemű vevőt ért károkat a magyar állam köteles megtéríteni. Az eredetileg a fogyasztó ingatlanában bekövetkezett értékcsökkenésért a magyar állam felel. Az esetlegesen bekövetkezett értéknövekedést a fogyasztó nem köteles megtéríteni sem az állam, sem a jóhiszemű vevő irányában.

III. A közjegyzők által okozott jogsérelmek orvoslása

A közjegyzők az uniós jog őreiként nem működhetek volna közre olyan tartalmú közokiratok kiállításában, melyek uniós vagy nemzeti jogot sértenek, vagy egyéb módon eleve jogvitához vezetnek. A közjegyzői okiratok nem csupán érvénytelen szerződéseket legalizáltak, hanem olyan végrehajtási folyamatokhoz vezettek, melyekben a fogyasztók Chartában biztosított alapjogaik is súlyosan sérültek. Indokolt az ilyen közjegyzői eljárások semmisségének deklarálása és a közjegyzői okiratok megfosztása joghatásaiktól. A törvény indokoltan mondja ki a végrehajtási záradékok semmisségét is.

A tisztességtelen hitelezők két alapvető esetben vontak be közjegyzőt az eljárásukba:

- a) A hitelezők a fogyasztói szerződést eleve közjegyzői okiratba foglalták. A közjegyző részére a hitelezők küldték meg a szerződés elvárt szövegét, és a közjegyzők soha nem tették azt megismerhetővé a szerződéskötés folyamatában, csak a közokirat aláírásának pillanatában ismerhették meg a szöveget.*
- b) A hitelezők a tartozás tényét ismertették el a fogyasztókkal.*

A hitelezők szándéka kétirányú volt a közokiratok létrehozása kapcsán:

- *A közvetlen végrehajthatóság megteremtése, mely kizárja a fogyasztó számára a bírósági út előzetes igénybevételét.*
- *A fogyasztó perre kényszerítése a professzionális hitelezővel szemben, ahol a fogyasztónak közokirattal szemben kellett volna bizonyítania.*

A közokirat létrehozásának kényszere a fogyasztó jogérvényesítési lehetőségét tette olyan terhessé, hogy a fogyasztók érdekét tekintve nem is tudtak eredményesen fellépni a hitelezővel szemben.

A közokiratok azonban tisztességtelen szerződéses feltételeket tartalmaztak, így azok jogvitához vezettek. Az eljáró közjegyzők kötelesek voltak a 93/13 irányelv és annak hazai jogba történő implementációjának alkalmazására. Amennyiben késve is ismerték fel annak tényét, hogy eljárásuk nem felelt meg a közjegyzői törvénynek, a később kiállított végrehajtási záradékokat törölni lettek volna kötelesek a fogyasztó erre irányuló külön kérelme nélkül.

A jogalkotónak tehát arról kell rendelkeznie, hogy a közjegyző okiratba foglalt szerződések semmissége miatt a közokiratok végrehajtási záradékkal való ellátása eleve jogsértő volt, így ahhoz jogi hatály nem volt fűzhető. A fogyasztók tartozásának közokiratban való elismertetése is tisztességtelen és – habár a tartozás elismerése önmagában nem hoz létre szerződéses kötelmet – jogellenes fordította meg a bizonyítási tehet a szerződés létrejötte és tartalma kapcsán a fogyasztóra. Az így kiállított közokirat végrehajtási záradék kiállítására nem volt alkalmas.

Amennyiben az eljáró közjegyzők és helyetteseik jogellenesen állítottak ki végrehajtási záradékot, úgy az abból fakadó károk megtérítésért korlátozás nélkül felelnek.

IV. A végrehajtások kezelése

Minden olyan végrehajtást meg kell szüntetni, mely olyan szerződés kapcsán indult, mely a DH1 tv. 3.§ (1) bekezdésének tárgyi hatálya alá tartozik. A törvény hatálybalépésekor semmilyen végrehajtási cselekmény már nem végezhető. Az addig végzett végrehajtási cselekmények kapcsán a teljes eljárási költséget a végrehajtást kérő köteles viselni. Az eljáró végrehajtó a birtokában lévő pénzüsszeget úgy köteles kiadni a fogyasztó részére, hogy a végrehajtási cselekmény időpontjától számított törvényes késedelmi kamatok megfizetésére is köteles. Amennyiben a késedelmi kamatok összegén felül a végrehajtó folyószámla-, vagy betéti kamatot kapott, azt is köteles kiadni.

A végrehajtást kérő minden fogyasztótól végrehajtás útján beszedett összeget késedelmi kamatokkal együtt kiadni köteles.

Amennyiben a végrehajtás során ingó- vagy ingatlan árverés történt, a vh kérő az árverési vételáron felül köteles megtéríteni a fogyasztót ért telje kárt.

V. A már befejeződött perek semmisségi rendezése

Különös tekintettel arra, hogy a Kúria és a magyar állam szervei az érvénytelenség jogkövetkezményeivel kapcsolatos jogok érvényesítését nem tették a fogyasztók részére lehetővé, a DH1 tv. hatálya alá tartozó szerződésekkel kapcsolatot bármilyen pert nem lehet tisztességesnek tekinteni, és az eljáró bíróság működésével kapcsolatban megdönthető törvényi vélelmet kell felállítani, hogy azok a Charta 47. cikk, EUSZ 19. cikk (1) bekezdés második albekezdése és az EUMSZ 267. cikke szerint nem minősülnek pártatlan és független bíróságnak. Ugyanis az eljáró bíróságoknak lehetőségük volt a DH törvények félretételére.

Mivel az ilyen deviza alapú szerződésekkel kapcsolatos jogviták során a magyar bíróságok gyakorlata irányelvet sértő volt, így azon megdönthető törvényi vélelmet kell felállítani, hogy az eljárások nem feleltek meg a tisztességes eljáráshoz és kontradiktórius eljáráshoz fűződő követelményeknek, így azon eljárások SEMMISEK.

A megdönthető törvényi vélelem kapcsán a fogyasztóval szemben felperesként vagy alperesként szemben álló hitelező, vagy engedményese léphet fel azon igénnyel, hogy a vélelmet megdöntsék. Ennek kapcsán a vélelmet megdönteni szándékozó köteles azt bizonyítani, hogy az eljárás során a fogyasztó gyakorolhatta a nemzeti jogból és az uniós jogból fakadó jogait teljes terjedelemben és jogai gyakorlásához a perbíróság a szükséges tájékoztatásokat megadta ahhoz, hogy a fogyasztó megalapozott döntést hozhasson azon jogának gyakorlása kapcsán, hogy ügydöntő jelleggel kinyilvánítsa azon szándékát, hogy a szerződés teljes érvénytelenségéből fakadó súlyosan hátrányos következmények elkerülése érdekében jogvédelmet kér a bíróságtól van sem.

Az eljárások semmissége esetében a magyar állam köteles – késedelmi kamataival együtt – a fogyasztónak visszatéríteni a megfizetett eljárási illetékeket. A bíróság a fair trial elv megsértése miatt köteles megtéríteni a fogyasztó azon igazolt költségeit, melyet a per vitele kapcsán merült fel, így az utazási költségek, ügyvédi költségek, etc. A semmisséggel érintett perek nyerteseként perköltségben részesült fél köteles a megfizetett perköltséget kamataival együtt megfizetni a fogyasztónak.